

16.05.2000 Salı
Sayı: 24051 (Asıl)

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Milletlerarası Andlaşmalar

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın Onaylanması Hakkında Karar Karar Sayısı: 2000/554

Bakanlar Kurulundan

15 Aralık 1997 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 3/11/1999 tarihli ve 4464 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 19/4/2000 tarihli ve İEGY-III-2155 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 26/4/2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Bülent ECEVİT
Başbakan

D.BAĞÇELİ
Devlet Bak.ve
Başb.Yrd.

H.H.ÖZKAN
Devlet Bak.ve
Başb.Yrd.

R.K.YÜCELEN
Enerji ve Tabii Kay.
Bak.ve Başb.Yrd. V.

R.ÖNAL
Devlet Bakanı

Prof.Dr.T.TOSKAY
Devlet Bakanı

M.KEÇECİLER
Devlet Bakanı

Prof.Dr.Ş.S.GÜREL
Devlet Bakanı

S.SOMUNCUOĞLU
Devlet Bakanı

Y.YALOVA
Devlet Bakanı

M.YILMAZ
Devlet Bakanı

Prof.Dr.R.MİRZAOĞLU
Devlet Bakanı

R.K.YÜCELEN
Devlet Bakanı

H.GEMİCİ
Devlet Bakanı

Prof.Dr.Ş.ÜŞENMEZ
Devlet Bakanı

E.S.GAYDALI
Devlet Bakanı

F.ÜNLÜ
Devlet Bakanı

Prof.Dr.R.MİRZAOĞLU
Devlet Bakanı V.

M.A.İRTEMÇELİK
Devlet Bakanı

Prof.Dr.H.S.TÜRK
Adalet Bakanı

S.ÇAKMAKOĞLU
Milli Savunma Bakanı

S.TANTAN
İçişleri Bakanı

İ.CEM
Dışişleri Bakanı

S.ORAL
Maliye Bakanı

F.ÜNLÜ
Milli Eğitim Bakanı V.

K.AYDIN
Bayındırlık ve
İskan Bakanı

Doç.Dr.O.DURMUŞ
Sağlık Bakanı

Prof.Dr.E.ÖKSÜZ
Ulaştırma Bakanı

Prof.Dr.H.Y.GÖKALP
Tarım ve Köyişleri
Bakanı

Y.OKUYAN
Çalışma ve Sos.
Güv.Bakanı

Prof.Dr.H.Y.GÖKALP
Sanayi ve Ticaret
Bakanı V.

M.İ.TALAY
Kültür Bakanı

E.MUMCU
Turizm Bakanı

Prof.Dr.N.ÇAĞAN
Orman Bakanı

Prof.Dr.N.ÇAĞAN
Çevre Bakanı V.

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti
Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına
İlişkin Anlaşma**

Bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti;

Bir Akit Taraf yatırımcısının diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırımları için uygun koşullar yaratmak arzusuyla,

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunmasının, karşılıklı fayda sağlayan ticari ve ekonomik aynı zamanda bilimsel ve teknik işbirliğinin gelişmesini teşvik edeceğini dikkate alarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

Madde I

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. Her bir Akit Taraf açısından "yatırımcı" terimi:

a) o Akit Taraf devletinin bir vatandaşı olan ve diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmaya, o Akit Tarafın mevzuatına göre hakkı bulunan herhangi bir gerçek kişiyi;

b) o Akit Tarafın mevzuatına göre diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmaya yetkili olması koşuluyla, Akit Tarafın ülkesinde yürürlükte olan mevzuata göre teşekkül ettirilmiş veya kurulmuş herhangi bir tüzel kişiyi;

ifade eder.

2. "Yatırımlar" terimi Akit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın mevzuatına uygun olarak yatırdığı her tür kıymeti ifade eder ve özellikle:

a) taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda bunlara bağlı mülkiyet hakları;

b) hisse senetleri, tahviller ve iş ortaklıkları veya şirketlere katılımın diğer şekilleri;

c) yatırımlar ile ilgili ekonomik değerler yaratmak amacıyla yatırılan para alacakları;

d) telif hakları, sınai mülkiyet hakları (patentler, ticari markalar ve hizmet markaları, sınai örnekler ve modeller gibi) teknoloji ve "know-how"

e) özellikle doğal kaynakların aranması, geliştirilmesi, çıkarılması ve işletilmesiyle ilgili ticari faaliyetleri kapsayacak biçimde ekonomik faaliyetleri düzenlemek için yasalar veya yasalara uygun olarak akdedilmiş bir sözleşme uyarınca sağlanan haklar.

Yatırımların yapıldığı Akit Tarafın ülkesindeki mevzuata aykırılık teşkil etmemesi şartıyla yatırılan veya yeniden yatırılan kıymetlerin biçimindeki herhangi bir değişiklik bu Anlaşma bakımından yatırımların niteliğini değiştirmeyecektir.

3. "Gelirler" terimi, bu Maddenin 2'nci paragrafına uygun ve yatırımların bir sonucu olarak elde edilen gelirleri ifade eder ve özellikle kar, temettüleri, faizler, lisans ücretleri, teknik yardım ve hizmet ücretlerini de içerir.

4. "Ülke" terimi Türkiye Cumhuriyeti ülkesi veya Rusya Federasyonu ülkesini ifade edecek ve bu ülkelerin karasularının yanında uluslararası hukuka uygun olarak belirlenmiş münhasır ekonomik bölgelerini ve kıta sahanlıklarını da içerecektir.

5. "Akit Tarafın mevzuatı" terimi, her iki Akit Taraf açısından Akit Taraf devletinin mevzuatı anlamına gelecektir.

Madde II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesinde yatırımlar yapmalarını teşvik edecek ve onlar için uygun koşulları yaratacaktır. Her bir Akit Taraf, herhangi bir üçüncü Devletin kabul edilen yatırımlarından daha az elverişli olmayan koşullarda ve yürürlükteki kendi mevzuatı çerçevesinde bu tür yatırımları kabul edecektir.

2. Akit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesinde yaptığı yatırımlar her zaman adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi

tutulacak ve tam korunma ve güvenliğe sahip olacaktır. Akit Tarafların hiçbiri, hiç bir şekilde yatırımların idaresine, işletilmesine, bakımına, kullanımına, kazanımına, genişlemesine veya elden çıkarılmasına ayrımcı tedbirlerle engel olmayacaktır. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarıyla ilgili olarak yürürlüğe girebilecek zorunluluklara uyacaktır.

Madde III

Yatırımlara Yapılan Muamele

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele gösterecektir.

2. Bu Maddenin 1'inci paragrafında bahsedilen muamele, kendi yatırımcılarının veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına sağlanandan daha az elverişli olmayacaktır.

3. Bu Maddenin 1'inci ve 2'inci paragrafının koşullarıyla bağlı olarak, her bir Akit Taraf kendi mevzuatı çerçevesinde, diğer Akit Taraf yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara, kendi yatırımcılarının yatırımlarına gösterdiğinden daha az elverişli bir muamele göstermeyecektir.

4. Bu Maddenin 2'inci paragrafına göre sağlanan en çok gözetilen millet muamelesi, Akit Tarafın;

- Bir Serbest Ticaret Bölgesi, Gümrük Birliği veya Ekonomik Birliğe katılım ile bağlantılı,
- Rusya Federasyonu ile daha Önceden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni oluşturan devletler arasındaki ekonomik işbirliği anlaşmalarından dolayı,
- Çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmaları veya vergilendirme konuları hakkındaki diğer düzenlemeler bazında, sağladığı ve gelecekte sağlayacağı faydalara uygulanmayacaktır:

5. Bu Madde hükümleri yatırımlardan elde edilen gelirlere de uygulanacaktır.

Madde IV

Anahtar Personel

1. Bir Akit Taraf, yabancıların girişini ve kalışını düzenleyen mevzuatı uyarınca, diğer Akit Tarafın yatırımcıları olan gerçek kişilere ve bu diğer Akit Tarafın şirketlerince istihdam edilen anahtar personele, yatırımlarla ilgili faaliyetlerde bulunmak amacıyla ülkesine girmesine ve kalmasına izin verecektir.

2. Bir Akit Taraf, mevzuatı gereğince, kendi ülkesinde yatırım yapan diğer Akit Taraf yatırımcılarının, tabiiyetine bakılmaksızın kendi seçimleri olan anahtar personel konumundaki herhangi bir çalışanı istihdam etmesine; bu gibi bir çalışanın birinci Akit Tarafın ülkesine girme, kalma ve orada çalışma iznini almış olması ve bu çalışanın yapacağı işin, bu gibi bir çalışanın iznindeki şartlara ve zaman kısıtlamalarına uygun olması şartıyla izin verecektir.

MADDE V

Yasaların Şeffaflığı

Her bir Akit Taraf, kendi ülkesinde diğer Akit Taraf yatırımcılarınca yapılan yatırımları ilgilendiren veya etkileyen yasaların anlaşılmasını teşvik etmek niyetiyle, bu gibi yasaların aleni ve kolayca ulaşılabilir olmasını sağlayacaktır.

Madde VI

Kamulaştırma

1. Bir Akit Taraf yatırımcısının diğer Akit Tarafın ülkesinde yaptığı yatırımlar; kamu yararı çerçevesinde, mevzuata ve bu Anlaşmanın II'inci ve III'üncü maddelerinde belirtilen muamelenin genel ilkelerine uygun olarak, ayrımcı olmayacak biçimde, zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödemesi ile birlikte olmak kaydıyla yapılan haller dışında, kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya kamulaştırma ya da devletleştirme benzeri etkiler yaratan uygulamalara (bu tür uygulamalar bundan sonra kamulaştırma olarak anılacak) tabi tutulmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma kararının alındığı veya yakın kamulaştırmanın öğrenildiği zamanki gerçek değerine eşit olacaktır. Tazminat, gecikmeksizin ödeneceği gibi tamamen gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır. Gecikme halinde tazminat, ödeme tarihine kadar faiz içerecektir.

Madde VII

Zararların Tazmini

Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde; savaş, iç karışıklıklar ya da benzeri olaylar nedeniyle zarara uğrayan her bir Akit Tarafın yatırımcılarına, diğer Akit Tarafca, sözkonusu zararların karşılanması bakımından, herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarına gösterilen muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele gösterilecektir.

Madde VIII

Transferler

1. Her Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına, vergi yükümlülüklerini yerine getirmeleri şartıyla yatırımlar ile bağlantılı olan ödemelerin ve özellikle:

- a) gelirler;
- b) bir yatırımla ilgili bir kredi anlaşmasından doğan ana para ve faiz ödemeleri;
- c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satılması veya tasfiye edilmesinden elde edilen meblağlar;
- d) koşulları işbu Anlaşmanın VI'ncı Maddesinde belirlenen tazminatlar,
- e) bir yatırıma ilişkin olarak diğer Akit Tarafın ülkesinde yazılı çalışma iznine sahip bir Akit Taraf vatandaşlarının elde ettiği ücret ve diğer gelirlerin; yurt dışına serbest transferine izin verecektir.

2. Transferler yatırımın yapıldığı Akit Tarafın ülkesinde yürürlükte olan para mevzuatına uygun olarak transfer tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden serbest konvertibl para birimi ile gecikmeksizin yapılacaktır.

Madde IX

Halefiyet

Sigortalı bir yatırımcıya diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımı ile ilişkili olup, ticari olmayan risklere karşı verilmiş bir garanti çerçevesinde ödeme yapan Akit taraflardan biri ya da yetkili temsilcisi; halefiyet gereği, adı geçen yatırımcının tüm haklarından, aynı kapsamda, yararlanır. Bu haklar, ikinci Akit Tarafın mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

Madde X

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında Madde VI çerçevesinde ödenecek tazminatın miktar ve ödeme usulüne ya da Anlaşmanın VIII'inci maddesi kapsamında yapılacak transfer usulüne ilişkin olanlar da dahil olmak üzere yatırım etkinliklerine ilişkin uyuşmazlıklar yatırımcının, uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafa ayrıntılı açıklamalarla birlikte gönderdiği yazılı bir bildirim konu olacaktır. Uyuşmazlığın tarafları, bu uyuşmazlığa mümkün olduğunca dostça bir çözüm bulmak için çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık tetkik edilmesi için aşağıdaki mercilere sunulabilecektir:

- a) yatırımın ülkesinde yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemesi ya da tahkim mahkemesi;
- b) Stockholm Ticaret Odası Tahkim Enstitüsü;
- c) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına (UNCITRAL) göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi.

3. Yetkili bir mahkemenin kararı ya da tahkim kararı uyuşmazlığın her iki tarafı açısından kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirmeyi taahhüt edecektir.

Madde XI

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar arasındaki işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanması ile ilgili her türlü uyuşmazlık doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

2. Uyuşmazlık, müzakerelerin başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle çözümlenemezse, herhangi bir Akit Tarafın talebi üzerine tahkim mahkemesine sunulabilecektir.

3. Böyle bir tahkim mahkemesi her bir vaka için aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır. Her bir Akit Taraf tahkim talebinin alınmasından itibaren iki ay içinde, mahkemenin bir üyesini tayin edecektir. Bu iki üye atanmalarından itibaren iki ay içerisinde, Akit tarafların onayıyla atanacak üçüncü bir ülke vatandaşını tahkim mahkemesinin başkanı olarak seçeceklerdir.

4. Eğer bu maddenin 3'üncü paragrafında belirtilen süre içerisinde gerekli atamalar yapılamazsa; başka türlü bir düzenleme olmaması halinde, Akit Tarafların her ikisi de Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'na bu atamaları yapması için başvurabilecektir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı Başkanı Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya herhangi bir şekilde anılan görevi yerine getirmekten alıkonursa; Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkan Yardımcısı gerekli atamaları yapması için davet edilecektir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkan Yardımcısı da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya herhangi bir şekilde anılan görevi yerine getirmekten alıkonursa, Uluslararası Adalet Divanı'nın Akit Taraflardan herhangi birinin vatandaşı olmayan bir sonraki kıdemli üyesi gerekli atamaları yapmak üzere davet edilecektir.

5. Tahkim Kurulu oy çokluğuyla karar alacaktır. Böyle kararlar her iki Akit Taraf açısından kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf mahkemede kendi üyesi ve tahkim sürecinde temsili ile ilgili masrafları, tahkim mahkemesi Başkanı'nın faaliyetleri ile ilgili masrafları üstlenecek ve kalan masraflar eşit parçalar halinde Akit Taraflarca karşılanacaktır. Bununla birlikte, tahkim mahkemesi re'sen, masrafların daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından karşılanmasına karar verebilir ve bu karar her iki Akit Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Kurul kendi usulünü bağımsız olarak belirleyecektir.

Madde XII

İstişareler

Akit Taraflar, taraflardan birinin talebi üzerine, bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili her türlü mesele hakkında istişarelerde bulunacaklardır.

Madde XIII

Anlaşmanın Uygulanması

İşbu Anlaşma, Akit Taraflardan birinin yatırımcısı tarafından diğer Akit Tarafın ülkesinde 1 Ocak 1987 tarihinden sonra yapılan tüm yatırımlara uygulanacaktır.

Madde XIV

Yürürlüğe Girme ve Anlaşmanın Süresi

1. Her bir Akit Taraf bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan dahili prosedürün tamamlandığını yazılı olarak diğer Akit Tarafa bildirecektir. İşbu Anlaşma iki bildirimden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma onbeş yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır. Bu tarihten sonra işbu Anlaşma, Akit Taraflardan birinin diğer Akit Tarafa Anlaşmanın yazılı fesih bildirimini ilettiği tarihten oniki ay sonrasına kadar yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında karşılıklı yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Akit Taraflardan herbirinin diğer Akit Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını yazılı olarak bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın fesih tarihine kadar yapılan yatırımlar ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olmak üzere, bu Anlaşmanın diğer bütün maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir onbeş yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Ankara'da, 15 Aralık 1997 tarihinde Türkçe, İngilizce ve Rusça dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin kullanılan metin olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Rusya Federasyonu
Hükümeti Adına